

For obligatoriske arbejdsmarkedsordninger, som består af en blanding af forskellige pensionstyper, hvoraf kapitalpensionen er undergivet den samme klausulering om begrænsninger i rådigheden samt om begrænset adgang til genkøb som resten af ordningen, kan en meget tæt sammenhæng med den øvrige del af ordningen tænkes at medføre, at den blandede obligatoriske arbejdsmarkedspension i sin helhed holdes uden for ligedelingen.

Kapital- og ratepension oprettet privat indgår også i bodelingen. Det gælder, uanset om pensionen er oprettet i et forsikringselskab eller foretaget som pensionsopsparing i et pengeinstitut.

Rene risikoforsikringer uden opsparingselement og dermed uden tilbagekøbsværdi, dvs. forsikringer der alene udbetales ved invaliditet eller død, som f.eks. gruppelevsforikringer, skal ikke medtages ved bodelingen – uanset om forsikringen er med eller uden fradragsret.

Om behandlingen af disse pensionstyper, herunder om delingsmetoder ved kapital- og ratepensioner, henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 7, side 87 ff.

3.1.3. Invaliditetsydelse og efterladteydelse

Pensions- og forsikringsrettigheder, der hjemler den berettigede en ydelse i anledning af invaliditet, er som udgangspunkt en personlig rettighed, der udtages forlods på ægtefælleskiftet.

En række pensionsordninger indeholder ret til efterladteydelse for en efterlevende ægtefælle – typisk benævnt ægtefællepension. Spørgsmålet om, hvad der skal ske med retten til ægtefællepension efter separation eller skilsmisse, er for ordninger, der er led i ansættelsesforhold, reguleret i lov nr. 102 af 14. marts 1941 om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse (enkepensionsloven).

Når enkepensionsretten bevares efter en skilsmisse i henhold til enkepensionsloven, opstår der ikke noget delingsproblem.

Falder en individuel overlevelsereente inden for enkepensionslovens område, idet den er oprettet og opretholdt i forbindelse med et tjenesteforhold for manden, bevares retten til overlevelsereente ved separation, og der skal ved skilsmisse tages stilling til, om og i hvilket omfang den fraskilte hustru skal bevare retten til overlevelsereenten.

Er en individuel overlevelsereente tegnet privat, er spørgsmålet om, hvad der skal ske med den efter separation eller skilsmisse, ikke reguleret men det antages, at overlevelsereenten kan udtages forlods. Der er

imidlertid ikke enighed om, for hvem overlevelsereenten er en personlig ret – den forsikrede eller den forsørgede, og spørgsmålet er uafklaret, idet der ikke ses at være retspraksis på området.

Om behandlingen af disse pensionstyper henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 7, side 97 ff.

3.1.4. Pensionsordninger, der består af både rentepension og kapital og/eller ratepension, samt pensionsordninger, der samtidig tjener flere pensionsformål

En lang række pensionsordninger består af en blanding af de forskellige pensionstyper, herunder pensioner der både består af rentepension og sumudbetalinger. I forsikringselskaberne har sådanne pensionstyper været kendt igennem mange år. Udgangspunktet er, at de enkelte dele af forsikringen udsondres og behandles hver for sig, således at f.eks. en pensionsforsikring i ansættelsesforhold udtages forlods, mens en kapitalpension i forbindelse hermed indgår i ligedelingen.

Hvad angår obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordninger, der indeholder kapitalpension, kan kapitalpensionsdelen have en så tæt sammenhæng med den øvrige del af ordningen og være undergivet sådanne klausuleringer om begrænsninger i rådigheden samt om begrænset adgang til genkøb, at dette kan tænkes at medføre, at den blandede obligatoriske arbejdsmarkedspension i sin helhed holdes uden for ligedelingen.

Om behandlingen af disse pensionstyper henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 7, side 101-102.

3.1.5. Retstilstanden for ægtefæller, der har forskellige pensionsordninger

I praksis forekommer en række tilfælde, hvor den ene ægtefælle har en kapital- eller ratepensionsordning, der indgår i ligedelingen, mens den anden ægtefælle har en pensionsordning med løbende livsbetingede ydelser, der kan holdes uden for ligedelingen. Dette fører efter retspraksis til situationer, hvor førstnævnte ægtefælle på skifte skal dele sin pensionsordning med den anden ægtefælle, mens denne kan udtage sin egen pensionsordning forlods. En variant opstår, hvor den ene ægtefælle ikke har en pensionsordning, og den anden har en pensionsordning med løbende livsbetingede ydelser. Dette fører til, at førstnævnte ikke får del i nogen pensionsordning på skifte i tilfælde af separation og skilsmisse.

Højesteret har i to afgørelser udtalt, at en eventuel ændring af retstilstanden bør afvente resultatet af Ægtefællepensionsudvalgets arbejde (nævnt under pkt. 3.1.).